

Nazwa przedmiotu: Drugi instrument – skrzypce			
Jednostka prowadząca przedmiot: UMFC Filia w Białymstoku Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: muzyka szkolna	
Forma studiów: Stacjonarne, pierwszego stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy	
Forma zajęć: ćwiczenia	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: R. I/ sem. 1-2	Wymiar godzin: 30
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Chóralistyki i Edukacji Artystycznej		
Prowadzący zajęcia	dr hab. Stanisław Kuk, prof. UMFC		
Cele przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> – Opanowanie technik gry na skrzypcach. – Kształcenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów technicznych i interpretacyjnych – umiejętność samooceny. – Rozwijanie dyspozycji psychicznych. – Przygotowanie do gry w zespole instrumentalnym bądź instrumentalno-wokalnym. 		
Wymagania wstępne	<p>Zgodnie z regulaminem studiów</p> <p>Możliwa jest realizacja przedmiotu na różnym poziomie zaawansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakres I – ukończona szkoła muzyczna II stopnia; – zakres II – nauka prywatna, ognisko, nieukończona średnia szkoła muzyczna. 		
Kategorie efektów	Nr efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	zna podstawowy repertuar związany ze skrzypcami	S1_W1
Umiejętności	2	posiada znajomość i umiejętność wykonywania wybranych utworów z podstawowego repertuaru na skrzypce	S1_U2
	3	posiada dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny w grze na skrzypcach, wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego gry na ww. instrumencie	S1_U7
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
<p>Program podzielony jest na bloki tematyczne. Przedstawione poniżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z dwóch semestrów. Problematyka poszczególnych lekcji oraz tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach powinna być dostosowana do aktualnych umiejętności studenta. Program nauczania dobierany jest indywidualnie w zależności od stopnia zaawansowania studenta w grze na skrzypcach oraz jego zdolności i umiejętności wykonawczych. Oprócz utworów o znacznym stopniu trudności techniczno-wykonawczych obejmuje pozycje ujęte w programie nauczania szkoły muzycznej II stopnia – gamy, wprawki – etiudy i kaprysy – utwory cykliczne: koncerty, wariacje, sonaty – od muzyki dawnej do XX wieku – utwory dowolne na skrzypce i fortepian.</p> <p>Semestr I</p> <p>Zakres I-II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia usprawniające pracę rąk. Aparat gry skrzypka wg zaleceń prof. Zenona Brzewskiego: postawa, korelacja obu rąk – rozwijanie biegotości palcowej (gamy i pasaże wg E. Umińskiej i Etiudy Kreutzera). 2. Swobodne operowanie smyczkiem – opanowanie techniki umożliwiającej różne rodzaje artykulacji. 3. Kształcenie wrażliwości na jakość dźwięku – opracowanie wybranej formy cyklicznej – rozwijanie umiejętności współpracy z akompaniatorem. 4. Ćwiczenia usprawniające pracę rąk c.d. w oparciu o gamy etiudy i kaprysy. 5. Praca nad intonacją i jakością dźwięku – sonaty, miniatury skrzypcowe. 6. Opracowanie wybranych pozycji na kolokwium. <p>Semestr II</p>			15

7. Doskonalenie techniki skrzypcowej (gamy, etiudy, kaprysy). 8. Rozwijanie umiejętności świadomego kształtowania dźwięku (opracowanie wybranej formy cyklicznej). 9. Interpretowanie utworu zgodnie z jego budową formalną. 10. Doskonalenie umiejętności technicznych (wprawki, gamy, etiudy). 11. Wprowadzenie elementów kameralistyki do programu zajęć (utworów na 2 skrzypiec np. łatwe duety G. Bacewicz i utwory na skrzypce i gitarę) – rozwijanie zdolności czytania a vista. 12. Praca nad programem wybranym na kolokwium końcowe – metody walki z tremą – kierowanie uwagi na samokontrolę – kształcenie wrażliwości na jakość i barwę dźwięku			15
Metody kształcenia	1. Wykład problemowy 2. Praca z tekstem i dyskusja 3. Praca indywidualna 4. Prezentacja własna		
Metody weryfikacji			Nr efektu uczenia się
	1. kolokwium (prezentacja przed komisją egzaminacyjną)	1, 2, 3	
	2. kontrola przygotowywanych utworów i znajomości przekazanej wiedzy	1, 2, 3	
KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI			
Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1 - 12	1, 2, 3, 4	1, 2
2	1 - 12	1, 2, 3, 4	1, 2
3	1 - 12	1, 2, 3, 4	1, 2
Warunki zaliczenia	I semestr – zaliczenie II semestr – kolokwium, prezentacja przed komisją egzaminacyjną Na zajęciach realizowane są utwory na skrzypce solo oraz z towarzyszeniem fortepianu, gitary bądź klawesynu, w zależności od potrzeb i możliwości studenta. Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się w minimalnych akceptowalnym stopniu w wysokości >50%		
Rok	I		II
Semestr	I	II	III
ECTS	1,5	2	-
Liczba godzin w tyg.	1	1	-
Rodzaj zaliczenia	zaliczenie	kolokwium	-
Literatura podstawowa			
Wybrane propozycje repertuarowe:			
UTWORY TECHNICZNE Zbiory gam (3 i 4-oktawowych) w opracowaniu C. Flescha, M. Szczepanowskiej. E. Umińskiej do wyboru 40 wariacji op.3 - O. Sevika oraz inne na lewą rękę – np. op. 8, op. 9			
ETIUDY, KAPRYSY			
1. CH. Dancla - Etiudy op. 73			
2. J. Dont - Etiudy i kaprysy op. 35			
3. G. Bacewicz - Kaprys polski			
4. R. Kreutzer - 42 Etiudy			
5. P. Rode - 24 Kaprysy			
6. P. Gaviniès - 24 Etiudy			
7. H. Wieniawski - Etiudy i kaprysy op. 18			
8. N. Paganini - 24 Kaprysy op. 1			
UTWORY POLIFONICZNE			
1. J.S. Bach - 3 Sonaty i 3 partity na skrzypce solo			
2. H. Biber - Passacaglia			
3. G.Ph. Telemann - 12 Fantazji na skrzypce solo (urtext)			
FORMY CYKLICZNE SONATY			
1. J.S. Bach - 6 Sonat na skrzypce i fortepian			
2. J.F. Händel - 6 Sonat na skrzypce i fortepian			
3. P. Locatelli - Sonata g-moll			
4. J. M: Leclair: Sonata c-moll, Sonata D-dur,			
5. J.M. Veracini: Sonata koncertowa e-moll, Sonata h-moll			
6. Vivaldi-Respighi - Sonata D-dur			
7. G. Tartini: Sonata g-moll, Sonata G-dur 4			
8. G. Bacewicz - V Sonata			
9. L. van Beethoven: Sonata D-dur op.12 No 1, Sonata A-dur op.12 No 2, Sonata F-dur op.24			

10. W.A. Mozart: Sonata C-dur KV 296, Sonata G-dur KV 301, Sonata A-dur KV 305, Sonata e-moll KV 304, Sonata G dur KV 379, Sonata F-dur KV 377
 11. F. Schubert: Sonata D-dur D 384 op. 137, Sonata a-moll D 385 op. 137, Sonata g-moll D 408 op. 137
 12. R. Schumann: Sonata No 1 a-moll op. 105
 13. E. Grieg: Sonata e-moll op. 45, Sonata F-dur op. 8
 Przykładowe sonaty zostały podane według stopnia trudności - należy je wprowadzić w zależności od uzdolnień i możliwości studenta.

KONCERTY

1. G. Bacewicz - III Koncert skrzypcowy
2. J.S. Bach: I Koncert skrzypcowy a-moll, II Koncert skrzypcowy E-dur
3. M. Bruch - Koncert skrzypcowy g-moll op. 26
4. D. Kabalewski - Koncert skrzypcowy C-dur op. 48
5. E. Lalo - Symfonia hiszpańska
6. F. Mendelssohn - Koncert skrzypcowy e-moll op. 64
7. W.A. Mozart: III Koncert skrzypcowy G-dur KV 216, IV Koncert skrzypcowy D-dur KV 218, V Koncert skrzypcowy A-dur KV 219
8. J.B. Viotti - XXII Koncert skrzypcowy a-moll
9. H. Wieniawski: II Koncert skrzypcowy d-moll op. 22

UTWORY DOWOLNE

1. Andrzejewski - Burleska
2. G. Bacewicz - Oberek
3. B. Bartok - Tance rumuńskie
4. L. van Beethoven - Romans F-dur, Romans G-dur
5. J. Brahms - Tance węgierskie, Scherzo
6. A. Chaczaturian - Nokturn
7. P. Czajkowski - Miniatury; Barkarola, Melodia, Canzonetta z Koncertu D-dur
8. A. Corelli - La Folia
9. A. Dvorak - Humoreska, Tance słowiańskie
10. F. Kreisler - Preludium i Allegro, Radość miłości, Cierpienia miłosne, Piękny rozmaryn
11. W.A. Mozart - Kreisler - Rondo G-Dur
12. M. Musorgski - Hopak
13. I. J. Paderewski - Melodia
14. M. Ravel - Pawana dla zmartej infantki
15. S. Rachmaninow - Wokaliza, Romans
16. R. Stańkowski - Krakowiak
17. K. Szymanowski - Pieśń Roksany z opery „Król Roger”, Pieśń Kurpiowska, Kotysanka op.52
18. H. Wieniawski - Dudziarz, Kujawiak, Legenda, Obertas
19. A. Zarzycki - Romans

Literatura uzupełniająca

- C. Flesch, Sztuka gry skrzypcowej T.I. Kraków 1964
- A. Cofalik, Notatnik metodyczny. O grze skrzypcowej i jej nauczaniu, PWM Kraków 1999
- T. Wroński, Technika gry skrzypcowej, PWN Warszawa 1996
- T. Wroński, Zdolni i niezdolni, Kraków 1979
- T. Wroński, O czym nie ma czasu mówić na lekcjach, Wydawnictwo Muzyczne Brevis 1993

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	30	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	0
Przygotowanie się do zajęć	30	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	25
Praca własna z literaturą	20	Inne	0
Konsultacje	0		
Łączny nakład pracy w godzinach	105	Łączna liczba punktów ECTS	3,5

Możliwości kariery zawodowej

Absolwent posiada wiedzę i umiejętności do wykonywania publicznie wybranych utworów podstawowego repertuaru na skrzypcach.